

Nieuw onderzoek leidt tot raadselachtige vondsten

Nader onderzoek van materiaal dat ruim vijftig jaar geleden bij het plaatsje Gross Fredenwald, 100 kilometer ten noordoosten van Berlijn, was gevonden, wees onlangs uit dat de menselijke resten en stenen voorwerpen niet stamden uit het Neolithicum, maar uit de veel oudere middensteentijd. 'De graven die vlak na de Tweede Wereldoorlog waren ontdekt bleken dus niet 4500 maar ruim 8000 jaar oud, en behoorden daarmee ook opeens tot de alleroudste van West-Europa', aldus Thomas Terberger van de archeologische dienst van Nedersaksen die het onderzoek heeft uitgevoerd. Dat feit vormde voor de archeologische dienst voldoende aanleiding om samen met de Universiteit van Berlijn op de oude vindplaats een nieuw onderzoek te starten.

De resultaten van die nieuwe opgravingen brachten een serie nieuwe graven aan het licht, waardoor de archeologen er van overtuigd zijn dat er sprake is van een echt grafveld. Thomas Terberger: 'Een plek waar over

▲ Het merkwaardige graf van een jonge man. (FOTO: A. KOTULA)

▲ Het graf van een baby. (FOTO: B. JUNGKLAUS)

een langere periode bewoners hun doden hebben bijgezet'. Dat is op zich bijzonder, want tot nog toe waren er uit deze periode alleen maar losse graven bekend. 'We dachten tot nu toe dat mensen toen hun doden begroeven daar waar ze stierven. En omdat het rondtrekkende groepen betreft kon dat feitelijk overal zijn. Nu hebben we dus moeten vaststellen dat in ieder geval hier mensen regelmatig terugkeerden om hun doden te begraven.'

Meer raadsels

De nieuwe graven stelden de onderzoekers ook voor een aantal andere raadsels. Want van de tot nu toe ruim 20 gevonden graven behoorden er een aantal toe aan kinderen. En ook die waren met grote zorg ter aarde besteld. Ook dat kende men nog nauwelijks uit die tijd.

Eén graf was wel heel bijzonder. Men vond onder een vuurplaats de restanten van een relatief jonge man. Na zorgvuldig onderzoek bleek dat deze persoon eerst tot aan zijn knieën was ingegraven. Het bovenlichaam was dus aan de elementen overgeleverd. Pas toen het lichaam was vergaan (delen waren zelfs aangevreten door roofdieren) heeft men de restanten bijeengelegd en overdekt. En op dit graf werd vervolgens een vuur gestookt.

In eerste instantie dachten de archeologen dat het wellicht een bestraffing betreft. Maar het feit dat er in de kuil en rondom de schedel ook verschillende typische grafgiften werden aangetroffen maakt deze theorie minder waarschijnlijk. De ruim dertig vuurstenen objecten die rondom hem zijn gevonden, wezen in de richting van een vuursteenbewerker, 'een vakman', aldus opnieuw Terberger. 'Misschien zelfs iemand met een extreem hoge status.'

Maar waarom deze jager-verzamelaars dit lid van hun gemeenschap op deze (unieke) wijze hebben begraven is voorlopig nog een raadsel, net als de vraag waarom deze groep 6400 jaar geleden juist deze plek bij Gross Fredenwald had uitgekozen om gedurende langere tijd hun doden te begraven. (Joost Vermeulen) ◀